

Lausunto

08.07.2024

Asia: VN/17882/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustilain 22 §:n ja 70 §:n 2 momentin 5 kohdan kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi varhaiskasvatustilain (540/2018) 22 § kokonaan, jolloin velvollisuus laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma lakkaisi.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisesti kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä on priorisoitava lapsen etua. Esitysluonnoksessa perusteena on kuitenkin norminpurku ja hallinnollisen työn vähentäminen, jotka nähdäksemme ovat vähäpätöisempiä perusteita kuin lasten oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Emme yhdy esitysluonnoksen näkemykseen siitä, ettei paikallisten suunnitelmien lopettamisella olisi vaikutusta varhaiskasvatuksen laatuun ja yhdenvertaisuuteen. Orpon hallitusohjelman tavoitteena on varhaiskasvatuksen laadun parantaminen, eikä tämä esitys ole linjassa sen kanssa.

Esityksessä kerrotaan paikallisten suunnitelmien haasteena olevan niiden monivaiheiset valmisteluprosessit ja kirjausten konkretian puute. Haluamme huomauttaa, ettei Karvin arvioinnit ole erityisen tuoreita ja oletamme, että prosesseja on saatu hiottua arviointien jälkeen. Emme kuitenkaan näe haasteisiin ratkaisuna suunnitelmien teon velvoittavuuden lakkauttamista lapsen edun kustannuksella. Kunnat voivat kehittää myös itse omia nykyisiä prosessejaan. Toimipaikkakohtaisten suunnitelmien kerrotaan olevan paikoin parempia kuin paikalliset suunnitelmat ja näitä suositellaan vapaaehtoisesti myös jatkettavan. Tämä on ristiriidassa esityksen tavoitteen kanssa (hallinnollisen taakan keventäminen) ja suunnitelmien vapaaehtoisuuden vuoksi asettaisi lapset eri yksiköissä eri asemaan.

Paikallisen suunnittelun velvoittavuuden lakkauttaminen heikentää erityisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten ja perheiden oikeuksien toteutumista, sillä valtakunnallisessa suunnitelmassa on käytännössä mahdotonta huomioida kaikkia eri paikkakuntien erityispiirteitä.

Suunnitelmien teon vapaaehtoisuus tulee väistämättä eriarvoistamaan lapsia eri toimipaikoissa. Viranomaisia velvoittaa yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen, mutta tämä esitys heikentää tämän veloitteen toteuttamista.

Nevanpää Annika
Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry